

Na itukutuku

Kerea na veivuke ke sega ni matata e dua na ka. E rawa ni o kauta mai e dua e na gauna o laurai kina me vukea me vakamatatataki vei iko na itukutuku.

E tiko na nomu dodonu me vakamatatataki na itukutuku me baleta na nomu bula kei na veimataqali veiqaravi e tu, mevaka na nomu laurai mo public se private.

E dodonu mo solia na nomu veivakadonui ni bera ni ko qaravi. Kena ibalebale oqo e dodonu me matata taucoko na veiqaravi era tu, na kedra yaga kei na veika e ririkotaki kei na kena isau.

E dodonu me soli na itukutuku me baleta na veimataqali veiqaravi ni bula vinaka era tu, na vanua mo lako kina, na dede ni nomu wawa kei na ilavo e lavaki mo sauma ke tu.

Kevaka e dua na leqa e na gauna e qaravi tiko kina na nomu bula, e tu na nomu dodonu me tukuni vei iko. Na tabana ni veiqaravi ni nomu bula vinaka me vakamacalataka na ka a yaco, na kena revurevu vei iko kei na ka sa vakayacori mo taqomaki vinaka kina.

Maroroi ni itukutuku

E dodonu mo dokai ka me maroroi na kemu itukutuku e na veivanua kece, oka kina na valenibula kei na rumu o dau wawa kina.

E dodonu me dokai ka me maroroi na veika me baleti iko . Oqo e oka kina na yagomu, na veika o taukena, na itukutuku kei na nomu galala

Na itukutuku me baleti iko kei na nomu bula e dodonu me taqomaki ka maroroi vakavinaka.

Solia lesu na nomu nanuma

E tiko vei iko na dodonu mo solia lesu na nomu vakananau se mo vakaraitaka na nomu kudru. Na veika o leqataka e dodonu me vakaraitaki raraba ka me vakatotototaki na kena tukuni. Ke o vakaraitaka na nomu nanuma se kudru e sega ni dodonu me vakaleqa na nomu qaravi.

Na wasei ni veika o sotava e na rawa ni vakatoroicaketaka na veiqaravi e na tabana ni bula.

Kevaka o leqataka ni sega ni sotavi na nomu dodonu, vosa vua e qaravi iko tiko se dua na isoqosoqo ni veiqaravi e na taba ni bula. Kevaka e sega ni rawa ni cakava oqo, se o sega ni marautaka na isau ni nomu vakatataro, veitaratara kei na isoqosoqo ni tabana ni bula e dau ciqoma na kudru e na nomu state se territory.

Me kuri na itukutuku me baleta na Yavu Dei se na itukutuku ni veitaratara ki na tabana e dau ciqoma na kudru ni qaravi ni bula, sikova na:

www.safetyandquality.gov.au/your-rights

Taroga eso tale na itukutuku me baleta na nomu **dodonu ni veiqaravi ni bula vinaka** ki na tabana ni veiqaravi ni bula.

Level 5, 255 Elizabeth Street
Sydney NSW 2000

GPO Box 5480
Sydney NSW 2001

Talevoni: (02) 9126 3600
mail@safetyandquality.gov.au

safetyandquality.gov.au

AUSTRALIAN COMMISSION
ON SAFETY AND QUALITY IN HEALTH CARE

ILOVI AU

Na Noqu Dodonu ni Veiqaravi Vinaka ni Bula

FIJIAN | VOSA VAKAVITI

JUNE 2024

AUSTRALIAN COMMISSION
ON SAFETY AND QUALITY IN HEALTH CARE

E tu vei iko na dodonu me taqomaki ka cecere na veiqaravi ni nomu bula mevaka e vakamacalataki e na (Na Yavu Dei ni Dodonu e kovuta na Qaravi ni Bula) (Na Yavu Dei).

Australian Charter of Healthcare Rights (The Charter).

Na Yavu Dei e vakamacalataki tu kina na cava o iko se e dua o qarava tiko e namaka e na gauna e vakayacori tiko kina na veiqaravi ni bula.

Na dodonu e oka kina o ira kece kei na veivanua kece e soli kina na veiqaravi ni bula e Ositerelia.

Taura na gauna mo wilika ka me matata na nomu dodonu.

Na tikidua oqo e vakamacalataki kina e vitu na dodonu e tiko e na Yavu Dei.

Dola na veiqaravi

E tiko na nomu dodonu mo vakayagataka na veiqaravi vinaka ni bula ka mo qaravi ke o gadreva.

E tiko vei iko na dodonu mo qaravi e na tabana ni bula ka sotava na veika o gadreva.

E na veivuke na Medicare e na nona saumi na vuniwai o raica ka vakatalega na veiqaravi kece kei na wainimate. E tu na nomu dodonu mo kila, ni bera ni ko qaravi, kevaka e na saumi ka mo na sauma. Na isoqosoqo ni veiqaravi ni bula e yaga me ra vakarautaka e dua na vanua era rawa ni ra vakayagataka o ira e leqa e dua na tiki ni yagodra.

Tataqomaki vinaka

E tiko na nomu dodonu mo qaravi e na dua na vanua taqomaki vinaka ka o nanuma ni o taqomaki vinaka kina.

E tiko na dodonu me soli vei iko na veiqaravi ni bula e taqomaki vinaka ka tiko e cake na kena ivakatagedegede me sotava na kena a gadreva na matanitu.

Na qaravi ni nomu bula kei na veiqaravi e soli vei iko e dodonu me yavutaki e na veika e dikevi, kei na veika o gadreva se digitaka.

Kevaka o leqataka na nomu bula, se o vakila ka leqataka e dua na veisau, se o nanuma e dua na ka e cala, e tu na nomu dodonu mo kerea me dikevi tale.

Veidokai

Na isoqosoqo ni veiqaravi ni bula e dodonu me ciqoma ka doka na veika e baleta na nomu itovo vakavanua, na veika o kilai tani kina kei na nomu vakabauta.

E tiko na dodonu mo qaravi e na yalo vakaturaga, e na itovo ni veidokai, kei na yalo loloma.

E dodonu me tarogi vei iko na veika o gadreva, ka mo qaravi e na iwalewale o digitaka.

Veitokani

Na wasea na itukutuku kei koya e qaravi iko e rawa ni vukea na nomu qaravi e na kena e veiganiti kei iko.

E tiko vei iko na dodonu me drau cakacaka vata kei koya e qarava tiko na nomu bula. O rawa ni taroga na levu ga ni taro o via taroga. O koya e qaravi iko e dodonu me vakamacalataka vei iko na veiqaravi me vakayacori vei iko ka kua ni vunitaka vei iko e dua na ka.

E rawa ni ko okati ira tale eso e na nomu qaravi, mevaka na lewe ni matavuvale, itokani se o ira na dau soli veitokoni ke vakayacori e dua na itovo o sega ni taleitaka.